

Skúgva lóg og rætt til viks

Verður landið at noyðast at yvirtaka fiskavirkini á landi fyri at skipa tey sum andeilsvirki og fáa útróðurin aftur igongd?

Undir seinasta landsstýri varð sett ein prisásetingarnevnd av 5 monnum, 2 valdir av útróðramonnum, 2 av fiskakeyparunum og formanni, sum báðir partar skulu velja. Um ikki teir kunnu vera samdir verður hann valdur av dómáranum.

Nevndarinnar virkismáti hefur verið tann, at um teir 4 ikki kunnu vera samdir ella samtykkja eitt meirluta prisuppskot, verður formaðurin sum uppmáður at avgera prisirnar á teir ymisku feskiskasløgum.

Nevndin hefur virkað sum gætlað, hóast fiskimenn vanliga hava verið ónógdir við formannsins prisavgerðir.

Men nú hendir tað, at fiskakeyparnir halda, at formaðurin hefur sett prisirnar ov høgur, og teir verða í óðini og fara beinavegin í keypstreiki.

I hesum sambandi er at merkja, at formansins prisir lógu nærri upp skotinum frá umboðsmonnum frá keyparunum enn uppskotinum frá umboðsmonnum útróðramanna.

Roynt var á øðrum sinni.

Men úrlitið varð tað sama.

Formaðurin dugdi ikki at siggia at prisirnir ikki góvu fiskakeyparanum ta »margin« til fortjenastu, sum teir náttúrliga áttu rætt til.

So hendi »exploitatie«.

Fiskekeypararnir tóku menn sín-

ar úr nevndini og gjørdu hana á tann hátt óarbeiðsføra.

Harafrat lýstu teir ein pris, sum teir vildu keypa fiskin frá útróðramonnum fyri.

Við øðrum orðum:

Teir gjørdu kollvelting, skúgvaðu galdandi lóg og reglur til viks og

settu seg sjálvar sum diktatorar.

Hetta má sigast at vera óhoyrt í Føroya søgu og tann fyrsta kollveltingarroynd móti landsins lóg og stýri.

Men prisurin er settur.

Lata fiskimenn fisk sín til fiskakeypararnar má tann av fiskakeyparunum lýsti prisur bert takast sum »akontogialde«.

Restina hava teir eftir okkara tykki rætt til um ikki við góðum so við rættarsak.

Fiskekeypararnir siga seg at hava reist málið yvir fyri landsstýrinum sum eina lógtingssök.

Teir vilja hava nevndina umskipaða eftir nýggjum reglum við Íslandi sum fyrmynd, har ein yvirnevnd endaliga avger trætumál. Men boygja teir seg fyri eini yvirnevnd sum teirri íslensku, um hon t.d. staðfestir ásettu prisir? Sum teir hava borið seg at gera teir tað ikki. Málið er so stutt komið til landsstýrið og lógtingið.

Listaskáli í Havn

FARIÐ VERÐUR NÚ UNDIR AT BYGGJA LISTASKÁLA

Listafelag Føroya hevði í gjár fund fyri blaðmonnum og útvarpinum í samband við listaskála, sum ætlanin er at byggja.

Listafelag Føroya ið varð stovnað 1948, eigur nú umleið 125 lutir — oljumálingar, akvarellir, tekningar, standmyndir og skurðmyndir — flestir keyptir á teimum framsýningum. Listafelag Føroya gjøgnum 20 ár hefur fyrirleikað á Ólavseku.

Hesir lutir eru spjaddir um alt landið og verða fyribils varðveittir (Framhald á 2. síðu)

Onga vandamikla ávirkan

Byggingin lidug í oktober – kostnaðurin mettur til 940.000 kr.

I samband við ta nógvu blaðskrivningina, sum verið hefur um ruskovnarar, sum býráðið er við at seta upp í Havnardali, hevði býráðið blaðmannafund seinasta miku dag.

I blaðmonnum hava menn funnist at avgerð býráðsins um at seta ovnarar upp so nær við vatnbrunnin. Menn vóru bangnir fyri at rusk frá ovninum kom at spilla drekkivatnið.

Á blaðmannafundinum upplýsti formaðurin í teknisku nevnd, Mortan Carlsen, at heilsunevndin hevði verið á staðnum og góðtíkið plaseringina. Hann helt at tann skrivning ið var farin fram hesum viðvikjandi var grundað á ov litla vitan um viðurskiptini.

Landslæknin, sum vegna heilsu-

nevndina luttók á fundinum, segði seg vera fullvísan í at henda umtalaða brennistøð kom ikki at hava nakra skaðiliga ávirkan hvørki á vatnið í brunnum ella á annað. Landslæknin minti um tann ógliga hita sum var í ovninum (900 gr.), og helt fram, at undir hesum hita kundi einki kykn koma livandi frá.

Mortan Carlsen helt fram við at visa á eina frágreiðing frá tveimum norskum monnum, sum hava sama brennianlegg sum okkara, har greitt varð frá, at luktur og roykur var eingin. Umboðsmenn frá býráðnum høvdu eisini verið í Danmark og Svøríki og sæð tilik anlegg og høvdu teir einki negativt at viðmerkja.

Brennistøðin kemur at liggja 560

metrar frá vatnbrunninum. Ein orsak til at brennistøðin er lögð her er, at í einum gróðrótum sum er har nærhendis, slepst av við tað ruskið sum ikki verður brennt. Hetta verður av kendum monnum hildið at hava alstóran týðning. Kommunala renovatiónin verður

um dagin og við vanligum lastbílum við kalesju.

Tveir eru ovsnarnir sum skulu setast upp, og hava teir ein kapasitet uppá 30 m³ pr. ovn um dagin og er hetta ætlandi líkligt.

Kostnaðurin er ætlaður til 940.000 kr.

Ætlandi verður brennistøðin tikin í nýtslu í oktober mánaða.

t.

Skattalætti

Landskatturin fyri upphaldarar fellur burtur fyri allar inntøkur upp til 10 túsund. Skattalætti til inntøkur frá 10 túsund upp í 30 túsund kr.

Løgtingsins skattanevnd hefur nú lagt fram álitid í málinum um broytingar í skattalógini.

Meirlutin í skattanevndini, tað eru landsstýrisflokarnir einsamallir, mæla til at skattaskalain verður broyttur, soleiðis at allar inntøkur frá kr. 6.000 til 30.000 fyri upphaldarar fáa lætta

Fyri inntøkur frá kr. 10.000 til kr. 30.000 verður skattaskalain nú: (tolni í klombrum er skatturin, sum hann var)

kr. 10.000,	kr. 100,- (555)
kr. 15.000,	kr. 1.100,- (1455)
kr. 20.000,	kr. 2.415,- (2755)

Føroyingar væl umboðaðir

Sum vit fyrr hava sagt frá her í blaðnum verða Føroyar umboðaðar á 6. Internationalu fiskivinnustevnun í Esbjerg í summar.

Um hetta sama var pressufundur í gjár.

Høvuðsevni á føroysku deildini verður tann litið umtalaða, men væl umtóktá ristimaskinan sum gjørd er á Tórshavnar Skipasmíðju.

Umframt hana verður »Sluppine« eisini við og kemur hon óivað at seta sín serliga dám á føroyska partin av framsýningini.

Kunngerð

At roknskapurin fyri 1966/67 hjá Tórshavnar Havn er til skjals á býráðsskrivstovuni frá 23. mars til og við 6. apríl í ár verður her gjørt kunngitt.

TÓRSHAVNAR BÝRÁÐ.
22. mars 1968.

FRÁGREIÐING

FRÁ FRITS OLSEN OG DÁNJAL JAKUPI JENSEN, LIMUM Í RÁFISKAPRISÁSETINGAR NEVNDINI

I eina frágreiðing í Føroya útvarpi í gjárkvöldið segði Føroya ráfiskekeyparafelag, at limir teirra i nevndini í 14 dagar høvdu roynt at fáa skil á ráfiskekeyparisnum.

Rætt er tað, at nevndin í hesum mánaði triggjar ferðir hefur verið saman og hefur havt fleiri fundir hvørja ferð. Sjálvsagt hevur nevndin, soleiðis sum skylda hennara er, roynt at at finna fram til ein rættvísan pris fyri tey ymisku slogini av útróðrarfiski, og sum grundarlag undir hesi prisáseting nýtt sannan marknaðarpris, soleiðis sum nevndin kennir hann, og soleiðis at vit i nevndini eisini hava miðað okkum eftir, hvørjar veruligar útreiðslur, ið ganga av, aðrenn fiskurin er klarur til útflytings, annað hvørt sum frystur ella saltður og/ella turkaður. Eisini hevur nevndin havt í huga, at virki — sum ikki av heilt øðrum grundum enn keyps-

prisinum fyri fisk eru á fallandi fíti — eiga at bera seg eins og útróðrarfiskurin eiga at fáa so mikið burtúr, at tey bera seg.

Viðvikjandi hesum at fáa ein skilagóðan pris fram er tað tverri so, at ráfiskekeyparafelagið fyrst als ikki og síðan altreyðugt vildi medvirka til at finna fram til tann sanna marknaðarpris. Týðiligt og greitt var tó so mikið beinavegin, at avreiðingarpisurin líka frá heyst inum hevur verið ov lágur. Prisirnir vórðu tí settir, sum teir vóru, 5. mars. Enn fylgdi ráfiskekeyparafelagið spællereglum og helt lógina og ta eftir lógini givnu og av teimum sjálvum samtyktu reglugerð.

Málið varð lagt fyri ta í reglugerðini settu dómnevnd, sum áleigði portunum at útvega gjøllari upplýsingar og greiniligari grundarlag fyri prisásetingini.

Tað, sum vit høvdu vítað fyrr, men takkað veri mótvilja og mótsøðu hjá keyparunum og útflytarunum til at upplýsa tann veruliga útflytingspris, ikki høvdu fingið prógvað til fulnar, tað gjørdist nú greitt, ta ið vit fyri fyrstu ferð i nevndarinnar søgu fingur hendur á útflytingslógini, sum liggja til grund fyri fiskauðflettinginum. Eisini aðrar, um enn dekan og camoufleraðar, upplýsingar fingur vit.

Vit, sum eru tilnevndir av útróðramonnum i nevndina, men sum sjálvsagt kenna okkara ábyrgd sum alment virkandi, vit søu nú, at prisurin var ov lágt settur 5. mars. Tann av sorinskrivararum setti nevndarformaður aftaði seg tó við at seta prisin upp á sinni, og vit gingu ta við til, at prisirnir vórðu verandi teir somu.

Vit mugu annars átala, at ráfiska keyparafelagið í Føroya útvarpi ber tey skeivu boð, at formaðurin i nevndini hevur ásett nakran fiskakeypararnar má tann av fiskakeyparunum lýsti prisur bert takast sum »akontogialde«.